

ΕΚΘΕΣΗ

Του διοικητή Κου Δημήτρη Ι. Χαλικιά

Με εντολή του Γενικού Συμβουλίου

Επί του ισολογισμού του έτους 1988

Προς την ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση

Ι.Αποτελέσματα της χρήσης του 1988

Κύριοι Μέτοχοι,

Τα ακαθάριστα έσοδα της Τράπεζας έφτασαν, όπως προκύπτει από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της χρήσης του 1988, σε 20.724.626.377 δρχ. και οι συνολικές δαπάνες λειτουργίας της, στις οποίες περιλαμβάνονται οι αποσβέσεις και οι προβλέψεις, σε 19.473.138.307 δραχμές. Πραγματοποιήθηκαν επομένως καθαρά κέρδη 1.251.488.070 δρχ., έναντι 1.058.435.853 δρχ. του 1987.

Τα καθαρά κέρδη της χρήσης, μολοντί είναι αυξημένα έναντι της χρήσης του 1987, δεν επαρκούν για την καταβολή μερίσματος ίσου προς το 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού. Σε εφαρμογή της κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Ε 2665/84/22.2.88, που κυρώθηκε με το Νόμο 1839/89, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, όπως ορίζει το Άρθρο 9 του Καταστατικού, την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά 7.247.374.035 δραχμές. Ποσό 6.786.943.452 δρχ. της αύξησης αυτής αντιπροσωπεύει υπεραξία των κτιρίων και γηπέδων της Τράπεζας, ενώ ποσό 460.430.583 δρχ. προέρχεται από την κεφαλαιοποίηση μέρους του ειδικού αποθεματικού από την έκδοση νέων μετοχών υπέρ το άρτιο. Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας αυξήθηκε σε 11.124.338.400 δρχ., με έκδοση 1.324.326 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 5.600 δρχ., ενώ η ονομαστική αξία των παλαιών μετοχών μειώθηκε από 5.855 δρχ. σε 5.600 δραχμές. Επομένως, ο αριθμός των μετοχών ανέρχεται σε 1.986.489. Στους μετόχους διατέθηκαν δύο νέες μετοχές για κάθε μία παλαιά. Κατόπιν αυτού προτείνουμε στη Γενική Συνέλευση, μετά από σχετική απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, να διανεμηθεί μερίσμα 630 δρχ. σε 1.986.489 μετοχές, δηλαδή 1.251.488.070 δρχ., ποσό που αντιστοιχεί στα συνολικά καθαρά κέρδη της χρήσης. Το προτεινόμενο μερίσμα είναι αυξημένο κατά 30,3% έναντι του αντίστοιχου μερίσματος της χρήσης του 1987.

Τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα της Τράπεζας από τόκους, προμήθειες και λοιπές ωφέλειες από εργασίες εσωτερικού, μετά την αφαίρεση των χρεωστικών τόκων, έφτασαν το 1988 σε 20.724.626.377 δρχ., έναντι 17.659.074.127 δρχ. του 1987. Παρουσίασαν επομένως αύξηση κατά 3.065.552.250 δρχ. ή 17,3%. Η αύξηση αυτή των ακαθάριστων εσόδων προήλθε ειδικότερα από τις ακόλουθες πηγές:

Οι τόκοι και οι προμήθειες από εργασίες με το Ελληνικό Δημόσιο ανήλθαν κατά το 1988 στο ποσό των 49.174.636.891 δρχ., έναντι 60.949.330.739 δρχ. του 1987, δηλαδή μειώθηκαν κατά 11.774.693.848 δρχ. ή 19,3%. Ειδικότερα, οι εισπράξεις τόκων από προκαταβολές και δάνεια προς το Δημόσιο έφτασαν σε 43.509.766.586 δρχ. το 1988, έναντι 56.796.339.663 δρχ. το 1987. Η σημαντική αυτή μείωση κατά 13.286.573.077 δρχ. ή 23,4% προέρχεται κατά κύριο λόγο από τη μείωση των τόκων από προκαταβολές στο Δημόσιο, μέσω του λογαριασμού «Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών του Ελληνικού Δημοσίου». Από τη μείωση αυτή των εσόδων, ποσό 10.603.033.844 δρχ. οφείλεται στην επαναφορά από 1.1.1988 του επιτοκίου επί των προκαταβολών στο Δημόσιο στο 1,5% από 5% που, κατ' εξαίρεση, ίσχυσε στο 1987. Εξάλλου, τα έσοδα της Τράπεζας (τόκοι και προμήθειες) βελτιώθηκαν από τις αυξημένες τοποθετήσεις της Τράπεζας σε έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου. Η αύξηση των τοποθετήσεων σε έντοκα γραμμάτια είναι αναγκαία για παρεμβάσεις της Τράπεζας στην αγορά χρήματος και για την άμβλυση των αρνητικών επιπτώσεων στην αποτελεσματικότητα τη νομισματικής πολιτικής από τις έντονες εποχικές διακυμάνσεις των δανειακών αναγκών του δημοσίου τομέα.

Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος επιβαρύνθηκε με καταβολή τόκων σε Δημόσιους Οργανισμούς, κυρίως κοινωνικής ασφάλισης, για τις υποχρεωτικές καταθέσεις των διαθεσίμων τους στην Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το Α.Ν. 1611/51, με το ποσό των 25.540.009.815 δρχ., έναντι ποσού 23.456.438.096 δρχ. της χρήσης 1987.

Τα έσοδα της Τράπεζας από τόκους που εισπράχθηκαν από το πιστωτικό σύστημα αυξήθηκαν, έναντι του 1987, κατά 4.307.521.511 δρχ. ή 13,4% (1988: 36.335.675.679 δρχ., 1987: 32.028.154.168 δραχμές). Η αύξηση αυτή προέρχεται κατά κύριο λόγο από τους τόκους της χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς κύριο λόγο από τους τόκους της χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και από τους τόκους προσωρινών ανοιγμάτων και τρεχουμένων λογαριασμών τους, ενώ οι τόκοι που κατέβαλε η Τράπεζα στις υποχρεωτικές δεσμεύσεις των διαθεσίμων τους έφτασαν το 1988 στο ποσό των 39.272.667.855 δρχ., έναντι του ποσού των 51.119.774.156 δρχ. του 1987.

Οι συνολικές δαπάνες λειτουργίας της Τράπεζας, στις οποίες περιλαμβάνονται οι αποσβέσεις και οι προβλέψεις, έφτασαν το 1988 σε 19.473.138.307 δρχ., έναντι 16.600.638.274 δρχ. του 1987, αυξήθηκαν δηλαδή κατά 2.872.500.033 δρχ. ή 17,3%. Η αύξηση αυτή προέρχεται από την αύξηση των αποδοχών και των συντάξεων, των εισφορών στα ασφαλιστικά ταμεία του προσωπικού, των αποσβέσεων και των λοιπών δαπανών λειτουργίας της Τράπεζας.

Ειδικότερα, οι δαπάνες για αποδοχές του προσωπικού αυξήθηκαν κατά 1.466.183.231 δρχ. ή 21,4% (1988: 8.329.365.367 δρχ., 1987: 6.863.182.136 δραχμές). Η αύξηση αυτή οφείλεται στη χορήγηση της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, στις αυξήσεις που δόθηκαν στο πλαίσιο της εισοδηματικής πολιτικής και στη βαθμολογική - μισθολογική εξέλιξη του προσωπικού.

Οι εισφορές στα ασφαλιστικά ταμεία του προσωπικού και στους άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς αυξήθηκαν κατά 516.245.183 δρχ. ή 14,7%, σε σύγκριση με την προηγούμενη χρήση. Η αύξηση αυτή ήταν συνέπεια των αυξήσεων στις αποδοχές του προσωπικού. Οι λοιπές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 198.255.865 δρχ. ή 14,2%. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στις αυξημένες δαπάνες για μισθώματα και εξαρτήματα λογιστικών μηχανών, δημοσιεύσεις, φωτισμό, θέρμανση κλπ.

Οι συνολικές αποσβέσεις της χρήσης αυξήθηκαν κατά ποσοστό 60,8%. Η αύξηση αυτή οφείλεται στις αυξημένες αποσβέσεις των ακινήτων, λόγω της αναπροσαρμογής της αξίας τους, κυρίως όμως στη μεγαλύτερη ποσότητα τραπεζογραμματίων που αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία και καταστράφηκαν.

Σχετικά με τον Ισολογισμό του έτους 1988 σημειώνεται ότι έγιναν ορισμένες ανακατατάξεις στα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού για την ορθότερη απεικόνιση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Τράπεζας. Για την εξασφάλιση συγκρισιμότητας, οι ανακατατάξεις αυτές έγιναν και στα στοιχεία της χρήσης του 1987. Ειδικότερα παρατηρούνται τα εξής:

Τα διαθέσιμα της Τράπεζας σε συνάλλαγμα και χρυσό έφτασαν σε 4.698.927.796 δολ., έναντι 3.788.950.613 δολ. της χρήσης 1987, δηλαδή παρουσίασαν τη σημαντική αύξηση των 909.977.183 δολ. ή 24%. Τα διαθέσιμα σε συνάλλαγμα μόνο αυξήθηκαν κατά

1.042.228.286 δολ. ή 38% έναντι της χρήσης του 1987 και καλύπτουν το 40% των συνολικών υποχρεώσεων σε συνάλλαγμα, έναντι 23% του έτους 1987, ενώ τα διαθέσιμα σε χρυσό εμφάνισαν μείωση κατά 132.251.103 δολ. λόγω πτώσης της τιμής του χρυσού, παρά το γεγονός ότι το 1988 το απόθεμα χρυσού αυξήθηκε κατά 61.000 ουγγιές. Σημειώνεται ότι τόσο στο τέλος του 1987, όσο και στο τέλος του 1988, η αποτίμηση του χρυσού έγινε στο 65% της εμπορικής του αξία. Εξάλλου, όσον αφορά τις ανακατατάξεις στα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού παρατηρείται ότι οι συνοπτικές μερίδες «Συναλλαγματικές και Γραμμάτια», «Χορηγήσεις» και «Χορηγήσεις από Κεφάλαια Δημοσίων Οργανισμών» ενοποιήθηκαν σε μια συνοπτική μερίδα με τίτλο «Χορηγήσεις» της γενικής κατηγορίας «Πιστώσεις προς Τράπεζες», ενώ οι «Καταθέσεις προς Τράπεζες βάσει αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής» εμφανίστηκαν στην πιο γενική κατηγορία αυτοτελώς με τον τίτλο «Καταθέσεις».

Στη γενική κατηγορία «Λοιπά στοιχεία» μεταφέρθηκαν τα «Διαθέσιμα σε συνάλλαγμα clearing», λόγω ουσιαστικής κατάργησης των συναλλαγών αυτών, καθώς και οι «Επενδύσεις» λόγω του μικρού ποσού που αντιπροσωπεύουν οι τίτλοι αυτοί.

Στις «Πιστώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο» εμφανίζονται για πρώτη φορά με τον τίτλο «Λοιπές Απαιτήσεις» οι χρεωστικοί λογαριασμοί υπό διακανονισμό του Ελληνικού Δημοσίου που περιλαμβάνονταν στα «Λοιπά Στοιχεία», ενώ οι πιστωτικοί λογαριασμοί υπό διακανονισμό που περιλαμβάνονταν στις «Λοιπές Υποχρεώσεις» εμφανίστηκαν στις υποχρεώσεις σε δραχμές προς το Ελληνικό Δημόσιο και στη συνοπτική μερίδα «Ειδικοί Λογαριασμοί».

Οι λογαριασμοί δοσοληψιών μεταξύ των Καταστημάτων της Τράπεζας, που περιλαμβάνονταν στις «Λοιπές Υποχρεώσεις», εμφανίζονται αυτοτελώς στον Ισολογισμό με τον τίτλο «Εκκρεμείς Λογαριασμοί», ενώ τα καλύμματα ενεργών πιστώσεων και εγγυήσεων για εισαγωγές μεταφέρθηκαν στη συνοπτική μερίδα «Λοιπές Καταθέσεις».

Το 1988 η Τράπεζα της Ελλάδος προσέλαβε 58 υπαλλήλους, ενώ κατά το ίδιο χρονικό διάστημα αποχώρησαν 89 υπάλληλοι. Επομένως, ο συνολικός αριθμός των υπαλλήλων της Τράπεζας μειώθηκε κατά 31 άτομα και από 3.692 στις 31.12.1987 περιορίστηκε σε 3.661 στις 31.12.1988.

Συνεχίστηκε και στο 1988 η λήψη μέτρων που αφορούν τον οργανωτικό και διοικητικό τομέα, για τη βελτίωση των διαδικασιών και μεθόδων εργασίας, καθώς και την προσαρμογή της Τράπεζας στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται ενόψει του έτους 1992. Ειδικότερα, έχει ολοκληρωθεί η οργανωτική αναδιάρθρωση της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών και των Διευθύνσεων Συναλλάγματος και Εσωτερικής Επιθεώρησης, καθώς και η νέα διαβάθμιση των Υποκαταστημάτων. Επίσης, προχωρεί η προεργασία για την αναδιάρθρωση των Διευθύνσεων Ταμείων, Διεθνών Συναλλαγών και Πιστώσεων.

Στα πλαίσια της γενικής στρατηγικής της Τράπεζας για την επεξεργασία και διακίνηση των πληροφοριών όσο γίνεται ταχύτερα και περισσότερο αξιόπιστα, συντελέστηκε ουσιαστική πρόοδος και κατά το χρόνο που πέρασε για την εφαρμογή των μεθόδων Πληροφορικής προς τρεις κυρίως κατευθύνσεις:

(α) Τη δημιουργία βάσεων δεδομένων και πληροφοριακών συστημάτων για την άμεση ενημέρωση της Διοίκησης και των διευθυντικών στελεχών της Τράπεζας και τη διευκόλυνση της λειτουργίας βασικών Διευθύνσεων (Οικονομικές Μελέτες και Διεύθυνση Συναλλάγματος).

(β) Τη μηχανογράφηση των περιφερειακών λειτουργιών της Τράπεζας.

(γ) Την αυτοματοποίηση των εργασιών γραφείου πολλών Διευθύνσεων και επιτελικών μονάδων με εφαρμογή της τελευταίας τεχνολογίας.

Οι επιμορφωτικές δραστηριότητες της Τράπεζας συνεχίστηκαν με εντονότερο ρυθμό, με σκοπό τη βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης των υπαλλήλων και ειδικότερα την ενημέρωσή τους σε θέματα σχετικά με το νέο ρόλο της Κεντρικής Τράπεζας. Πραγματοποιήθηκαν εξειδικευμένα σεμινάρια στην Τράπεζα και συνεχίστηκε η μετεκπαίδευση υπαλλήλων σε Τράπεζες και Πανεπιστήμια του εξωτερικού, όπως και η συμμετοχή τους σε επιλεγμένα σεμινάρια του εσωτερικού.

Συνεχίστηκαν ακόμη οι εργασίες για την επέκταση, βελτίωση και συντήρηση των υφισταμένων κτιριακών εγκαταστάσεων της Τράπεζας, στο Κεντρικό Κατάστημα, στο Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και στα Υποκαταστήματα. Οι πολλαπλές εργασίες που έγιναν είχαν ως σκοπό την ενίσχυση του βαθμού ασφαλείας των συναλλαγών και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας του προσωπικού (κλιματισμός, αναδιάρθρωση χώρων κ.λπ.). Επίσης, προχωρούν οι μελέτες για τα νέα κτίρια του Νομισματοκοπείου και του Κέντρου Διακίνησης Χρηματοπιστολών, το οποίο θα βοηθήσει σημαντικά στην αποσυμφόρηση του Κεντρικού Καταστήματος και την ασφαλέστερη οργάνωση των χρηματοπιστολών, καθώς και για την αναπαλαίωση των υποκαταστημάτων Λαμίας και Πάτρας.

Κύριοι Μέτοχοι,

Οι προσαρμογές στη δομή και τις λειτουργίες της Τράπεζας που θα της επιτρέψουν να ανταποκριθεί πληρέστερα στο ρόλο της ως Κεντρικής Τράπεζας της χώρας, είναι ανάγκη να συνεχιστούν με εντονότερο ρυθμό.

Το προσωπικό, με την κατανόηση του νέου ρόλου της Τράπεζας και τη συνεργασία του, συμβάλλει ουσιαστικά στην επιτυχία αυτής της προσπάθειας.

Αποφασιστική συμμετοχή στην υλοποίηση των πιο πάνω προσαρμογών, για την ολοκλήρωση του νέου θεσμικού πλαισίου, έχουν τα στελέχη της Τράπεζας, σε μια περίοδο που οι πραγματικές τους αποδοχές έχουν σημαντικά μειωθεί, ως συνέπεια της εισοδηματικής πολιτικής που ασκείται επί μακρά σειρά ετών. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι πραγματικές αποδοχές των διευθυντικών στελεχών της Τράπεζας παρουσίασαν το έτος 1988 μείωση κατά 58%, σε σχέση με το έτος 1978, γεγονός που θα μπορούσε ενδεχομένως να επιδράσει αρνητικά στη διατήρηση και προσέλκυση εξειδικευμένου προσωπικού υψηλής στάθμης, ή και να αμβλύνει τα κίνητρα για εξειδίκευση και ανάληψη ευθύνης, που αποτελούν προϋποθέσεις για την αναβάθμιση του ρόλου και την αποτελεσματικότερη λειτουργία της Τράπεζας.

Στην παρούσα 56η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση λήγει, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού της Τράπεζας, η θητεία των Συμβούλων κ.κ. Γ. Αβραμίδη, Γ. Λιβανού και Π. Κωνσταντινίδη, που εκλέχθηκαν από την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση να εκλέξει τρεις νέους Συμβούλους για μία τριετία, δηλαδή έως την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους 1992, στη θέση των τριών Συμβούλων που αποχωρούν.

Οι εξερχόμενοι Σύμβουλοι είναι επανεκλέξιμοι.

Τον περασμένο Αύγουστο παραιτήθηκε ο Σύμβουλος κ. Γ. Κασκαρέλης και στη θέση του εκλέχθηκε από το Γενικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Καταστατικού της Τράπεζας, ο κ. Γ. Μπαλαούρας ως αναπληρωτής Σύμβουλος έως την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους 1989. Η Γενική Συνέλευση καλείται, συνεπώς, να εκλέξει έναν ακόμη Σύμβουλο στη θέση του κ. Γ. Κασκαρέλη, με λήξη θητείας τη Γενική Συνέλευση του έτους 1990, οπότε θα έληγε η θητεία του κ. Γ. Κασκαρέλη.